TEMES SOCIOECONÒMICS
GADESO
Una ullada monogràfica a la nostra realitat socioeconòmica
NÚMERO 71 ABRIL 2016

LES "RETALLADES" DE PERSONAL EN EL SECTOR PÚBLIC DE LES ILLES BALEARS

Dedicam el número 67 de **TEMES SOCIOECONÒMICS GADESO** *a observar l'evolució de l'ocupació en el sector públic de les Illes Balears en el període 2010-2015. Cal recordar que l'any 2010 s'iniciaren unes retallades en volum, estabilitat laboral, i retribucions de l'ocupació púbica tan intenses, que es trigarà temps a tornar a la situació d'abans de la posada en marxa de les polítiques d'austeritat.*

Val a dir que la font de dades per a les anàlisis que tot seguit es faran és, bàsicament, l'EPA de l'Institut Nacional d'Estadística, que empra el terme "sector públic" per fer referència al conjunt de persones assalariades a l'administració central, la Seguretat Social, l'administració autonòmica i local, i a les empreses i entitats públiques.

L'ocupació pública ha estat una de les grans víctimes de les polítiques aplicades per fer front a la crisi. Ho ha estat amb una certa "complaença" de l'opinió pública, sense reparar que la grandària de l'ocupació en el sector públic està lligada a la prestació d'uns serveis públics de qualitat, especialment, en aspectes sensibles per a la cohesió social, com ara, l'escola, la sanitat publica, els serveis socials, o els serveis d'ocupació; uns serveis que no sembla equitatiu reduir, precisament, en èpoques de crisi social, és a dir, quan més necessaris són.

La interessada ocultació de la dimensió social que té l'ocupació en el sector públic amaga, també, una ocultació de la necessitat de comptar amb els recursos humans necessaris perquè la ciutadania tingui garanties d'un bon servei en les matèries socials abans esmentades però, també, d'altres, com ara seguretat, neteja pública, inspecció de la legalitat, persecució dels delictes i de la corrupció, etc.

En definitiva, una organització social amb voluntat que la igualtat d'oportunitats no sigui una qüestió retòrica, precisa d'un capital humà adequat al nivell de serveis públics necessaris per a garantir la cohesió social. Pot ser que la qüestió no sigui quantes persones tenim o podem tenir treballant en l' àmbit de lo públic. La veritable qüestió, potser, és: Quins serveis públics volem i podem tenir.

1.- Les xifres més rellevants

✓En el període 2010-2015 l'ocupació pública (població assalariada) ha descendit un 11,5%.

✓Les dones són majoria a l'ocupació publica illenca. En el sexenni analitzat, l'ocupació pública perd entre els homes un 11,2%, i entre les dones un 11,7%.

✓El percentatge de població assalariada en el sector públic illenc en 2015 és un 15,8% del total de població assalariada. Aquesta xifra ha caigut un 2,5% en relació al percentatge de 2010.

✓L'any 2010 a les Illes Balears hi havia un 2,3% menys de persones assalariades en el sector públic que al conjunt d'Espanya. A l'any 2015, aquest diferencial s'ha enfilat fins al 4,3%.

✓L'ocupació en el sector públic illenc en el sexenni analitzat ha tingut una temporalitat que, alguns anys, ha superat el 25%, i en 2015 s'ha situat en el 22,8%.

✓En el període analitzat, la mitjana de temporalitat de les dones és un 8,7% més que la dels homes. L'any 2015 aquesta diferència és d'un 10,2%.

✓En 2010 el sector privat registrava un 1% més de temporalitat que el sector públic. En 2015 aquesta diferencia ha augmentat fins al 4,4%.

✓Del total d'efectius laborals del conjunt d' administracions a les Illes Balears, el 21% es dediquen a la docència no universitària, i el 25% a institucions sanitàries.

2.- Quantes persones empleades públiques hi ha a les Illes Balears?

El gràfic 1 ens mostra l'evolució en el sexenni 2010-2015 del nombre de persones assalariades en el sector públic illenc. Es pot apreciar una clara tendència a la baixa -amb alguns petits repunts els anys 2013 i 2015- amb un saldo de 2015 sobre 2010 d'un -11,5%. És a dir, en el període de retallades l'ocupació pública ha descendit a Balears un 11,5%.

Gràfic 1

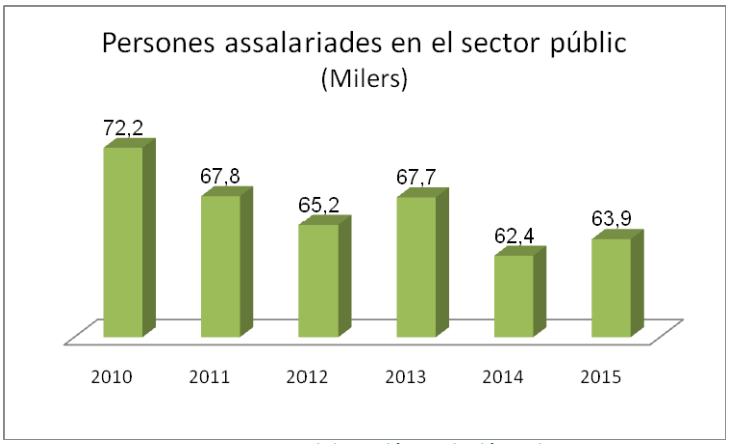

Font: EPA-INE. Elaboració Fundació Gadeso

En el gràfic 2 es pot observar que, excepte l'any 2014, les dones són majoria en l'ocupació publica illenca. En el sexenni analitzat, l'ocupació el sector públic perd entre els homes un 11,2%, i entre les dones un 11,7%.

Gràfic 2

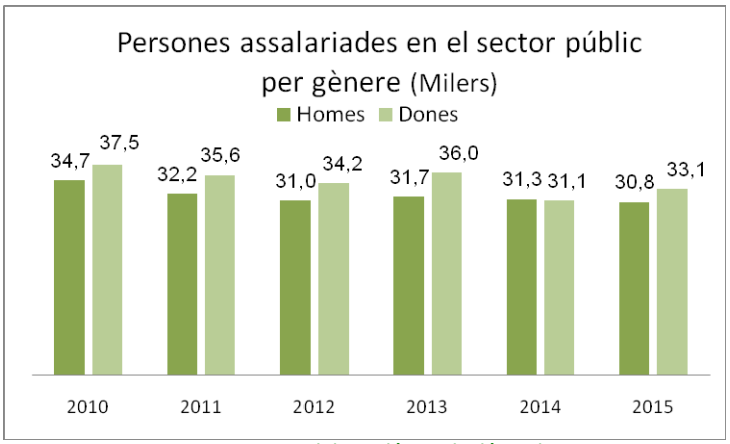

Font: EPA-INE. Elaboració Fundació Gadeso

El gràfic següent és molt important perquè ens permet observar el percentatge de persones assalariades en el sector públic, sobre el total de població assalariada, i, alhora, comparar aquest percentatge a les Illes Balears amb el del conjunt d'Espanya.

Cal posar en relleu que: a) El percentatge de població assalariada en el sector públic illenc en 2015 (15,8%) és el més baix del sexenni analitzat. b) L'any 2010 a les Illes Balears hi havia un 2,3% menys de persones assalariades en el sector públic que al conjunt d'Espanya; mentre que en 2015, aquest diferencial s'ha enfilat fins a un 4,3%.

Gràfic 3

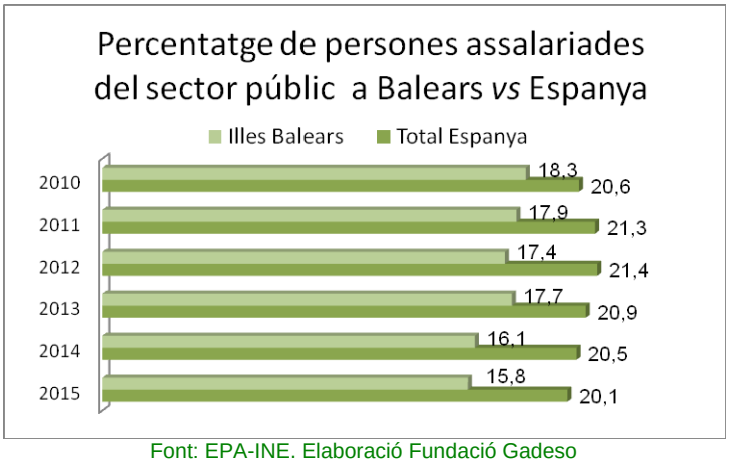

Font: EPA-INE. Elaboració Fundació Gadeso

3.- Temporalitat de les persones assalariades en el sector públic balear

Hi ha una creença encara molt estesa que associa ocupació en el sector públic amb un treball fix i estable. Si hom observa els dos gràfics següents, s'adonarà que aquesta associació no deixa de ser una llegenda urbana.
En l'ocupació en el sector públic illenc hi ha una temporalitat que, durant el sexenni analitzat, alguns anys ha superat el 25%, i en 2015 s'ha situat en el 22,8%.

Gràfic 4

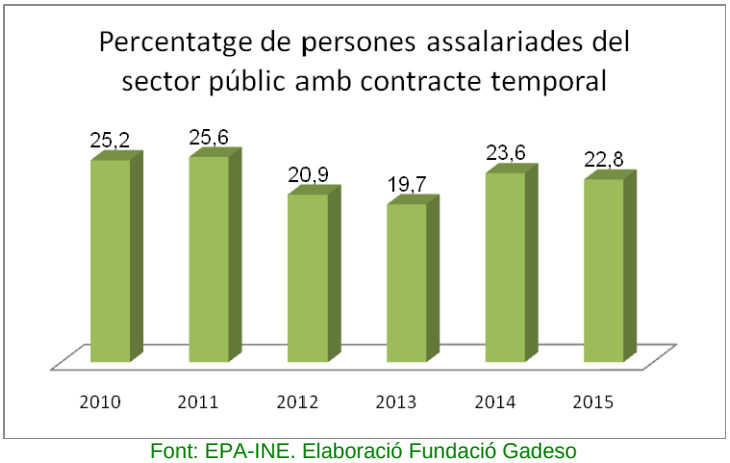

Font: EPA-INE. Elaboració Fundació Gadeso

La temporalitat en el sector públic illenc afecta molt més a la població assalariada femenina. En el període analitzat, la mitjana de temporalitat de les dones és un 8,7% més que la dels homes. L'any 2015 aquesta diferència és d'un 10,2%.

Gràfic 5

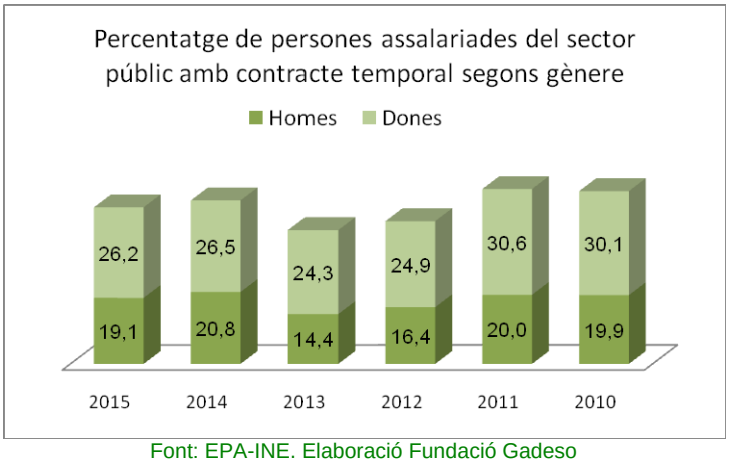

Font: EPA-INE. Elaboració Fundació Gadeso

En el gràfic 6 es pot visualitzar la diferència entre el percentatge de temporalitat en el sector públic i en el sector privat. Observi's que no hi ha tanta diferència com se sol suposar i, en qualsevol cas, aquesta ha anat en augment en la mesura que, amb la reforma laboral de 2012, s'ha disparat la contractació temporal en el sector privat. Si la diferència en 2010 era d'un 1%, en 2015 és d'un 4,4%.

Gràfic 6

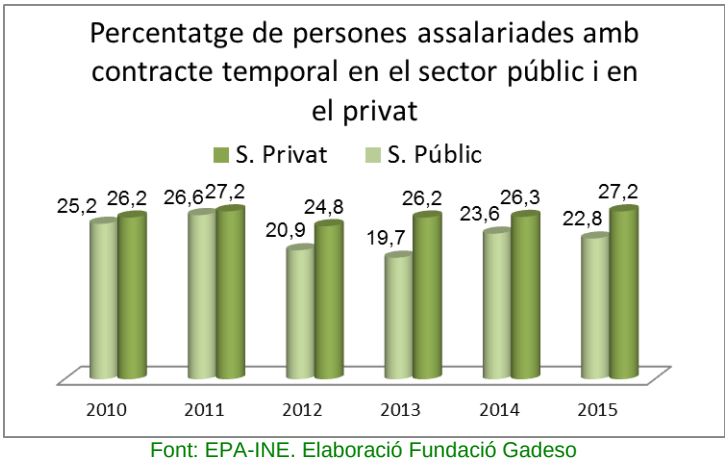

Font: EPA-INE. Elaboració Fundació Gadeso

5.- Conclusions de la Fundació Gadeso

⇨ El menor percentatge de persones assalariades en el sector públic de Balears en relació al del conjunt d'Espanya pot ser indicador d'uns serveis públics per davall dels estendards mitjans del conjunt de l'Estat Espanyol, una situació que cal associar amb els dèficits de finançament autonòmic de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

⇨ S'ha de posar en relleu que, la majoria d'efectius a càrrec de les administracions públiques es dediquen als serveis públics més relacionats amb la igualtat d'oportunitats, l'equitat, la prevenció de la vulnerabilitat social i la promoció social. En aquest sentit, segons les dades del Boletín Estadístico del personal al Servicio de las Administraciones Públicas (juliol 2015), del total d'efectius laborals del conjunt de les administracions, a les Illes Balears, el 21% es dediquen a la docència no universitària i el 25% a les institucions sanitàries.